

**Program**  
**wychowawczo – profilaktyczny**  
**XLI LO im. Joachima Lelewela**  
**w Warszawie**

Stan prawny na 30.09.2020 r.

## **I. Podstawa prawna**

Formalną podstawą działalności wychowawczej i profilaktycznej Szkoły są następujące dokumenty:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 6 kwietnia 1997 roku, Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 roku,

Kodeks rodzinny, Karta praw rodziny,

Statut XL Liceum Ogólnokształcącego im. Joachima Lelewela w Warszawie,

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U.2018 poz. 1457),

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356),

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018 poz 214),

Ustawa z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591),

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 poz.967),

Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 875),

Rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249),

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. 2018 poz.2137),

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826; tekst jednolity Dz.U.2019 poz. 852),

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 poz. 969),

Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274; 2019 poz. 638; tekst jednolity: Dz.U.2018 poz. 1446),

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 6 kwietnia 2016 r.; tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1878),

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2005 Nr 180, poz. 1493; tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390).

## **II. Podstawowe założenia programu**

1. Szkoła wspomaga rodziców w zadaniu wychowania dziecka, współpracuje z nimi w procesie kształtowania charakteru, światopoglądu, świadomości ekologicznej i postawy życiowej ucznia.
2. Profilaktyka szkolna rozumiana jest jako zespół działań ze strony szkoły zmierzający do przeciwdziałania powstawaniu niepożądanych społecznie postaw dzieci i młodzieży. Za podstawę tworzenia programu profilaktyki przyjęto założenie, że najskuteczniejszą formą profilaktyki jest rozwój osobowości człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności interpersonalnych.
3. Corocznie pracownicy szkoły przeprowadzają diagnozę środowiska szkolnego pod kątem czynników chroniących i czynników ryzyka. Diagnoza ta jest podstawą do podejmowania działalności wychowawczej i profilaktycznej. W oparciu o diagnozę, o której mowa, nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły wybiera formę, w której realizuje działalność, uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy.
4. Realizacja programu odbywa się poprzez stworzenie uczniom realnych możliwości podejmowania rozmaitych rodzajów aktywności na terenie szkoły i w oparciu o nią, wspieranie uczniów dążących do poprawy swojej postawy poprzez pozytywne wzmocnienie ich motywacji, prowadzenie działalności informacyjnej dla rodziców, koordynowanie działań wychowawczych szkoły i domu.
5. Realizacja programu odbywa się w ramach:
  - zajęć prowadzonych przez nauczycieli-wychowawców,
  - zajęć prowadzonych przez nauczycieli zajęć edukacyjnych, biblioteki oraz specjalistów,
  - godzin do dyspozycji wychowawcy,
  - zajęć pozalekcyjnych prowadzonych przez szkołę,
  - zajęć warsztatowych i ćwiczeń grupowych prowadzonych przez pedagoga, psychologa i doradcę edukacyjno-zawodowego,
  - zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - innych zajęć np. w ramach projektów i programów, w których szkoła bierze udział.

### **III. Diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do programu wychowawczo - profilaktycznego**

Diagnozę w XLI LO im. Joachima Lelewela w Warszawie opracowano w oparciu o analizę:

1. dokumentacji szkolnej, w tym osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz oceny zachowania uczniów,
2. dokumentacji pedagogów i psychologów szkolnych,
3. informacji płynących od nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły o bieżących problemach wychowawczych,
4. obserwacji zachowania uczniów: w czasie lekcji, przerw międzylekcyjnych, zawodów sportowych, apeli, uroczystości szkolnych, wycieczek itp.,
5. rozmów z rodzicami, Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim, dyrektorem i wicedyrektorami, nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi,
6. ankiet i rozmów indywidualnych z wybranymi przedstawicielami środowiska szkolnego,
7. wniosków z ewaluacji wewnątrzszkolnej.

Głównym celem pracy wychowawczej jest budowanie systemu wartości moralnych i estetycznych oraz kształtowanie pożądanych postaw prospołecznych, które pozwolą uczniowi rozwijać samoświadomość i dokonywać właściwych wyborów życiowych. Przygotowanie młodych ludzi do życia w harmonii ze sobą i otaczającym światem.

Szkoła umożliwia uczniom rozwijanie zainteresowań i pasji. Specjalistyczną opieką objęci są uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, posiadający opinie lub orzeczenia. Szkoła ściśle współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3. Raz w miesiącu dyżur w szkole pełni psycholog rejonowy. W rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych szkoła współpracuje również z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie, oraz licznymi organizacjami pozarządowymi.

Szkoła współpracuje z dzielnicowym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Wydziałem Oświaty i Wychowania w zakresie wsparcia socjalnego dla naszych podopiecznych. Z pomocy w formie: bezpłatnych obiadów, zasiłków, stypendiów korzysta mały procent szkolnej społeczności.

Z analizy dokumentacji szkolnej, obserwacji, rozmów oraz corocznie przeprowadzanych badań ankietowych wynika, że poziom bezpieczeństwa uczniów w szkole jest bardzo wysoki, ale mimo to co jakiś czas wśród uczniów pojawiają się następujące problemy: konflikty rówieśnicze, zachowania agresywne wobec rówieśników, pojedyncze przypadki autoagresji, elementy przemocy rówieśniczej (dokuczanie, przezywanie, wyśmiewanie, wulgarne słownictwo), przypadki cyberprzemocy i nadmiernego korzystania z nowych mediów, palenie tytoniu, w tym e-papierosów, a także pojedyncze przypadki spożywania środków psychoaktywnych, brak motywacji do nauki, negatywny stosunek do obowiązków szkolnych, brak poszanowania własności prywatnej i szkolnej. W środowisku obserwowany jest stopniowy wzrost liczby uczniów z zaburzeniami emocjonalnymi zachowania oraz posiadających orzeczenia. Dzieci z silnymi zaburzeniami (szczególnie jeśli nie są zdiagnozowane) znacząco wpływają na poczucie bezpieczeństwa wśród innych dzieci.

Problemy stanowiące czynniki ryzyka występowania zachowań zagrażających prawidłowemu

rozwojowi uczniów w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej to: zaburzenia więzi rodzinnych, separacje, rozwody, nadmierna tolerancja rodziców dotycząca kontaktów dzieci ze środkami psychoaktywnymi. Obserwowana jest również stale zwiększająca się liczba uczniów, których wymagania edukacyjne obniżane są w związku z występowaniem problemów psycho-emocjonalnych. W ostatnich latach wzrosła w środowisku zachorowalność młodzieży i ich rodziców na ciężkie, często nieuleczalne choroby. Obserwowane jest również duże zaangażowanie młodzieży w aktywność internetową i nowe technologie, co nie zawsze korzystnie wpływa na rozwój młodego człowieka.

Uczniowie naszej szkoły, w dużej części, prezentują wysoki poziom intelektualny oraz szeroki zakres wiedzy ogólnej na temat świata i otaczającej rzeczywistości. Wielu uczniów posiada osiągnięcia pozaszkolne oparte na różnorodnych uzdolnieniach. Młodzież chętnie rozwija swoje talenty w szkole i poza nią.

Badania, obserwacje i wywiady pozwoliły na dokonanie diagnozy początkowej sytuacji wychowawczej w szkole oraz określenie oczekiwań uczniów, nauczycieli i rodziców odnośnie do systemu wartości oraz sytuacji problemowych, które należy szczególnie uwzględnić w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły, aby wzmocnić czynniki chroniące i osłabić czynniki ryzyka występujące na jej terenie oraz wzmocnić działalność mającą na celu wszechstronny rozwój uczniów.

Z obserwacji i wywiadów psychologiczno-pedagogicznych wynika, że główne sytuacje problemowe wśród młodzieży dotyczą podejmowania zachowań ryzykownych (kontakt z substancjami psychoaktywnymi, zachowania seksualne), trudności w radzeniu sobie w relacjach rówieśniczych, zaburzeń nastroju.

Uczniowie wiedzą do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. Wiedzę teoretyczną dotyczącą zagrożeń i problemów, a także sposobów ich rozwiązywania zdobywają w szkole, a rodzice, nauczyciele, wychowawcy oraz pracujący w szkole specjaliści są dla nich instancją, do której mogą się zwrócić z problemami.

Wobec klas, które specjaliści we współpracy z wychowawcami typują jako szczególnie narażone na występowanie problemów, podejmowane są wzmożone oddziaływania diagnostyczne, profilaktyczne, edukacyjne i pomocowe we współpracy ze specjalistami.

#### **IV. Cel nadrzędny:**

Wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów tak, aby przygotować ich do życia we współczesnym świecie i do uczestnictwa w życiu społecznym.

**V. Cele na rok szkolny 2020/21 zgodne z aktualnymi kierunkami polityki oświatowej:**

1. Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywacji do nauki, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej.
2. Rozwijanie kreatywności, innowacyjności, samodzielności i przedsiębiorczości uczniów.  
Rozpoznawanie i rozwijanie wszechstronnych zainteresowań uczniów, rozwijanie świadomości uczniów w dokonywaniu wyborów edukacyjno-zawodowych.
3. Rozwijanie świadomości dotyczącej istotnych problemów społecznych: zdrowotnych, prawnych, finansowych, klimatycznych i ochrony środowiska.
4. Kształtowanie postawy otwartości wobec świata i ludzi oraz postawy respektowania norm społecznych.
5. Wspieranie rozwijania umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, wykorzystanie w procesie nauczania narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość.
6. Ukazywanie zagrożeń współczesnego świata i wskazywanie sposobów ich unikania, zwiększanie świadomości dotyczącej zagrożeń związanych z postępującą cyfryzacją świata.
7. Wspieranie aktywności i inicjatyw uczniowskich, rozwój samorządności uczniowskiej i działania na rzecz integracji społeczności szkolnej.
8. Stworzenie możliwości osiągnięcia sukcesu i zbudowania pozytywnej samooceny wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

<b>Cel</b>	<b>Formy realizacji</b>	<b>Odpowiedzialni</b>
Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywacji do nauki, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej.	Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w olimpiadach, konkursach przedmiotowych	Wychowawcy, Nauczyciele
	Prowadzenie przez nauczycieli kół przedmiotowych, kół zainteresowań i indywidualnych konsultacji	Wychowawcy, Nauczyciele
	Prowadzenie zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych (wynikających z zapisów w opiniach i orzeczeniach)	Nauczyciele i Specjaliści szkolni
	Stosowanie różnorodnych metod pracy, technik multimedialnych, prowadzenie doświadczeń podczas lekcji biologii, chemii, fizyki, matematyki	Nauczyciele
	Organizowanie wycieczek szkolnych uwzględniających aspekt edukacji przyrodniczej	Wychowawcy, Nauczyciele
	Współpraca z ośrodkami badawczymi	Wychowawcy, Nauczyciele
	Poszerzenie świadomości dotyczącej możliwości rozwoju zawodowego w branżach inżynieryjnych, biotechnologicznych, chemicznych i innych.	Doradca zawodowy

Rozwijanie kreatywności, innowacyjności, samodzielności i przedsiębiorczości uczniów. Rozpoznawanie i rozwijanie wszechstronnych zainteresowań uczniów, rozwijanie świadomości uczniów w dokonywaniu wyborów edukacyjno-zawodowych	Stwarzanie uczniom możliwości rozwijania różnego rodzaju zainteresowań naukowych (koła przedmiotowe, zajęcia fakultatywne)	Nauczyciele
	Udział w wycieczkach, wyjściach, które wzbogacają program nauczania przedmiotów	Nauczyciele
	Udział w projektach i konkursach dotyczących rozwoju w biznesie (np. Youth Future Conference 2020)	Doradca zawodowy, Nauczyciele
	Przeprowadzenie warsztatów dotyczących świadomego planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej	Doradca zawodowy
	Przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu poprzez udział w tzw. Dniach Otwartych organizowanych przez uczelnie, udostępnianie materiałów informacyjnych, spotkania z przedstawicielami wyższych uczelni;	Doradca zawodowy
Rozwijanie świadomości dotyczącej istotnych problemów społecznych: zdrowotnych, prawnych, finansowych, klimatycznych i ochrony środowiska.	Poruszanie wskazanych zagadnień podczas godzin wychowawczych, spotkania z zaproszonymi gośćmi,	Wychowawcy, Specjaliści szkolni
	Inspirowanie młodzieży do udziału w akcjach tematycznych, poruszanie zagadnień w gazecie szkolnej	Wychowawcy, Nauczyciele, Specjaliści
	Działania proekologiczne na terenie szkoły: np. segregacja śmieci	Opiekun samorządu
	Realizacja warsztatów na wskazane tematy we współpracy z zewnętrznymi partnerami	Specjaliści szkolni
Kształtowanie postawy otwartości wobec świata i ludzi oraz postawy respektowania norm społecznych.	Poruszanie wskazanych zagadnień podczas godzin wychowawczych oraz wybranych lekcji przedmiotowych	Wychowawcy, Specjaliści szkolni
	Realizacja warsztatów profilaktycznych (w tym m.in. profilaktyki używek, uzależnień; profilaktyki zdrowia psychicznego; profilaktyki zachowań ryzykownych) – we współpracy z organizacjami i instytucjami zewnętrznymi	Specjaliści szkolni
	Współpraca z samorządem i zasięganie opinii uczniów w kształtowaniu norm i zasad szkolnych	Specjaliści szkolni, Opiekun samorządu
Wspieranie rozwijania umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, wykorzystanie w procesie nauczania narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość.	Rozwijanie TIK podczas lekcji przedmiotowych	Nauczyciele, Doradca zawodowy
	Wykorzystanie platform zdalnych przy realizacji indywidualnych form kształcenia	Nauczyciele
	Wspieranie innowacyjnych metod (w tym cyfrowych) aktywności uczniowskiej np. przy wybranych akcjach samorządu, gazety	Opiekun samorządu
	Wdrażanie innowacji pedagogicznych z wykorzystaniem TIK	Nauczyciele

	Realizacja warsztatów dotyczących świadomego korzystania z nowoczesnych technologii, z uwzględnieniem uświadomienia czasu spędzanego przed ekranem	Specjaliści szkolni
Ukazywanie zagrożeń współczesnego świata i wskazywanie sposobów ich unikania, szczególnie zwiększanie świadomości dotyczącej zagrożeń związanych z postępującą cyfryzacją świata	Nawiązanie współpracy z policją w zakresie wymiany informacji o sprawach związanych z bezpieczeństwem uczniów oraz prowadzenia zajęć profilaktycznych	Pedagodzy
	Prowadzenie lekcji wychowawczych, zajęć uwzględniających problematykę zagrożeń i uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem środków zastępczych), przemocy, w tym cyberprzemocy oraz pornografii;	Wychowawcy, Specjaliści szkolni
	Inspirowanie samorządu do akcji uczniowskich w tym zakresie	Opiekun samorządu
Wspieranie aktywności i inicjatyw uczniowskich, rozwój samorządności uczniowskiej i działania na rzecz integracji społeczności szkolnej.	Wspieranie czynnego udziału w obchodach 100-lecia LO	Wszyscy pracownicy pedagogiczni szkoły
	Zajęcia i wyjazdy integracyjno-adaptacyjne dla uczniów klas pierwszych (z uwzględnieniem wymagań sanitarnych ze względu na pandemię)	Wychowawcy
	Wspieranie działań samorządu uczniowskiego	Opiekun samorządu
	Wspieranie działań redakcji gazety	Opiekun gazety
	Propagowanie gadżetów szkolnych	Wszyscy chętni pracownicy szkoły
Stworzenie możliwości osiągnięcia sukcesu i zbudowania pozytywnej samooceny wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.	Indywidualizowanie wymagań podczas lekcji przedmiotowych w zgodzie z potrzebami kształcenia specjalnego, zapisami z opinii i orzeczeń oraz indywidualnych cech i predyspozycji każdego ucznia	Nauczyciele, Wychowawcy
	Pozytywne wzmocnienie, podkreślanie sukcesów starań i rzeczowe informacje o postępach, zaległościach, trudnościach zauważonych w trakcie procesu edukacyjnego	Nauczyciele, Wychowawcy
	Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi podmiotami wspierającymi szkołę w procesie wychowawczo- profilaktycznym	Specjaliści szkolni
	Stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych na terenie szkoły i rozwijania różnego rodzaju zainteresowań (zajęcia sportowe – różne dyscypliny, samorząd, gazeta, radiowęzeł, wolontariat i inne)	Nauczyciele, Wychowawcy, Doradca zawodowy, Opiekun SU
	Organizowanie w ramach klasy i szkoły pomocy uczniom mającym problemy w nauce, kłopoty zdrowotne czy materialne przeżywającym trudne sytuacje życiowe (stypendia, zasiłki, opieka specjalistów)	Specjaliści szkolni